WIKIPÉDIA

Kamassz nyelv

A Wikipédiából, a szabad enciklopédiából

A **kamassz nyelv** az uráli nyelvcsalád legújabban kihalt tagja. 1985-ben a Sziktivkari Finnugor Konferencián még bemutatták a konferencia résztvevőinek az utolsó kamassz asszonyt, aki bár nem beszélt folyékonyan, mégis emlékezett még nagyszüleinek nyelvéből néhány mondatra. Plotnyikova asszony 1989-ben halt meg, azóta a kamassz kihaltnak tekinthető. A Szajáni hegységben élt nép egyrészt az erősödő oroszban, másrészt a szintén őshonos hakasz (köztörök/turki nyelv) népben olvadt fel.

A kamassznak nem volt soha irodalmi változata, és iskolai oktatás sem folyt ilyen nyelven. Az I. világháború után a kamassz mint aktívan használt nyelv valószínűleg megszűnt létezni, 1925-re már nem lehetett a nyelvet aktívan használó embertől gyűjteni, bár passzív, nem folyékony nyelvismeret még a 20. század végéig jelen volt.[1]

kamassz	
Beszélők száma	0 fő
Nyelvcsalád	Uráli nyelvcsalád Szamojéd nyelvek Déli szamojéd nyelvek kamassz-szölkup csoport **Kamassz**
Írásrendszer	*írás nélküli*
Hivatalos állapot	
Hivatalos	*sehol*
Nyelvkódok	
ISO 639-3	xas (http://www.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=xas)

Tartalomjegyzék

Kamassz sirám

Népköltészetének sajátos darabja – és sajnos egyben egyetlenegy megmaradt nagyobb példája – a „kamassz sirám”,[2] ezt 1914-ben rögzítette Kai Donner fonográfra. Adatközlője (Avdajeka Andzsigatova) az egyik volt az utolsók közül, akik még folyékonyan tudták beszélni a nyelvet. A sirámban elpanaszolja: „Nagy nemzetségemből egyedül maradtam”, és a régi, elveszett életvitelüket is leírja, annak pusztulását. Ami ennek a dalszövegnek a hátterét illeti: a nyelvcserén túl, a kamasszok korábbi nomadizáló rénszarvastartása éppen ebben az időben lehetetlenült el immár annyira (rénszarvasjárvány), hogy végleg fel kellett adni. Megszűnt a nyári és a téli szálláshely közötti rendszeres éves nomadizálás, végleg letelepedtek a téli szálláshelyeiken, a megmaradt kevés rénszarvast szélnek eresztették, de még visszaemlékeztek az emberek a régi nomád életükre, a nyári legelők fehér hegyormaira.[1]

Források

1. Lotz, János.szerk.: Domokos Péter: Az uráli verselés, *Uralisztikai olvasókönyv*. Tankönyvkiadó, 477–492. o. (1977)

2. Szilágyi N. Sándor. *Világunk, a nyelv*, Osiris könyvtár. Osiris, 207. o. (2000). ISBN 963-379-901-5

További információk

- Eugen Helimski: *A szamojéd népek vázlatos története* (https://web.archive.org/web/20090225053205/http://ludens.elte.hu/~briseis/finnugor/egyestort/szamojed.html). [2009. február 25-i dátummal az eredetiből (http://ludens.elte.hu/~briseis/finnugor/egyestort/szamojed.html) archiválva]. (Hozzáférés: 2009. február 16.)
- Nagy, Katalin: *Mutatványok a kisebb uráli népek irodalmából* (https://web.archive.org/web/20090708123525/http://ramnah.zircportal.hu/szoevegek.html#). Reguly Antal Múzeum és Népművészeti Alkotóház. [2009. július 8-i dátummal az eredetiből (http://ramnah.zircportal.hu/szoevegek.html) archiválva]. (Hozzáférés: 2009. július 2.) Uráli népek költészetéből szövegpéldák, közülük az egyik a kamassz sirám.
- Aulis Johannes Joki (Hrsg.): *Kai Donners Kammasisches Wörterbuch nebst Sprachproben und Hauptzügen der Grammatik*. (= Lexica Societatis Fenno-Ugricae 8). Suomalais-Ugrilainen Seura, Helsinki 1944.
- Simonics Péter: *Kamassian*; in: szerk.: Daniel Mario Abondolo: 19 Kamassian / by Péter Simonics, *The Uralic Languages (https://books.google.hu/books?id=0YMU5azMAV0C&pg=PA580&dq=P%C3%A9ter+Simoncsics:+Kamassian&hl=hu&sa=X&ei=BMynVMSpAYfWygPiI4D4Cw&ved=0CCAQ6AEwAA#v=onepage&q=P%C3%A9ter%20Simoncsics%3A%20Kamassian&f=false)* (angol nyelven). Taylor & Francis, 580-589/619. o.. ISBN 041508198X, ISBN 9780415081986 (1998)

Kapcsolódó szócikkek